

ประสิทธิผลของสถานศึกษาโดยการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช

Effectiveness of Schools by Administration according to Good
Governance of Administrators under the Nakhon Si Thammarat Secondary
Educational Service Area Office

จิราวรรณ ปรีชา¹ สันติ อุนจะนำ² และสร้อยญา แสงอัมพร³

Jirawan Preecha, Santi Aunjanam and Sranya Saengamporn

Received: January 01, 2023

Revised: February 21, 2023

Accepted: March 01, 2023

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช 2) ศึกษาระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลของสถานศึกษากับการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช และ 4) ค้นหาตัวพยากรณ์ที่ใช้ในการพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษากับการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูและบุคลากรของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช จำนวน 345 คน เครื่องมือที่ใช้วิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัย พบว่า 1) ประสิทธิภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

¹⁻³ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมราช; Mahamakut Buddhist University,
Srithammasokkaraj Campus

Corresponding author, e-mail: jirawanpreecha636@gmail.com, Tel 093-6844747

นครศรีธรรมราช มีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.15 อยู่ในระดับมาก 2) การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาานครศรีธรรมราช มีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14 อยู่ในระดับมาก 3) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลของสถานศึกษากับการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาานครศรีธรรมราช พบว่าโดยรวมมีความสัมพันธ์กันสูง (RXY) .726 และมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 4) ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเพื่อพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษาสามารถพยากรณ์การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาานครศรีธรรมราช สามารถร่วมกันทำนายประสิทธิผลของสถานศึกษา ได้โดยมีค่าอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 61.10 สมการถดถอยพหุคูณในรูปแบบคะแนนดิบ

$$Y = 1.858 + .358(X_1) + .136(X_2) + .104(X_3) + .355(X_4) + .033(X_5) + .130(X_6)$$

สมการถดถอยพหุคูณในรูปแบบในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z_Y = .513(Y_1) + .503(Y_4) + .204(Y_2) + .185(Y_6) + .161(Y_3) + .044(Y_5)$$

คำสำคัญ: ประสิทธิผลของสถานศึกษา, หลักธรรมาภิบาล, การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล

Abstract

The objectives of this research article were 1) to study the effectiveness of schools under the Nakhon Si Thammarat Secondary Educational Service Area Office; 2) to study the level of good governance use by administrators under the Nakhon Si Thammarat Secondary Educational Service Area Office; 3) to study the relationship between the effectiveness of schools and the good governance use of administrators under the Nakhon Si Thammarat Secondary Educational Service Area Office; and 4) to find predictors used to predict the effectiveness of schools and the good governance use of administrators under the Nakhon Si Thammarat Secondary Educational Service Area Office. The population and the sample were 345 teachers and personnel of schools under the Nakhon Si Thammarat Secondary Educational Service Area Office. The research tools were questionnaires. The statistics used to analyze the data were frequency, percentage, mean, standard deviation, and Pearson

correlation coefficient. The research findings were as follows: 1) the effectiveness of schools under the Office of Secondary Educational Service Area Nakhon Si Thammarat had the overall and individual averages of 4.15 at a high level; 2) the good governance use by administrators under the Nakhon Si Thammarat Secondary Educational Service Area Office had the overall mean and the each mean of 4.14 at a high level; 3) the correlation coefficient between school effectiveness and the good governance use of administrators under the Nakhon Si Thammarat Secondary Educational Service Area Office found that the overall correlation was high (R_{XY}) .726 and there was a statistically significant positive correlation at the .01 level ; and 4) the results of multiple regression analysis for predicting school effectiveness could predict the good governance use of administrators under the Nakhon Si Thammarat Secondary Educational Service Area Office that can jointly predict the effectiveness of schools by having the predictive power of 61.10%.

Multiple regression equation in raw score format.

$$Y = 1.858 + .358(X_1) + .136(X_2) + .104(X_3) + .355(X_4) + .033(X_5) + .130(X_6)$$

Multiple regression equations in standard score form.

$$ZY = .513(Y_1) + .503(Y_4) + .204(Y_2) + .185(Y_6) + .161(Y_3) + .044(Y_5)$$

Keywords: School Effectiveness, Good Governance, Administration Based on Good Governance

บทนำ

คุณภาพของคนเป็นสิ่งสำคัญและควบคู่ไปกับความเจริญก้าวหน้าของประเทศ ซึ่งแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติมีจุดเน้นการพัฒนาคน โดยกำหนดนโยบายเพื่อเสริมสร้างศักยภาพของทุกคนทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญาให้มีสุขภาพพลานามัยแข็งแรง มีความรู้ความสามารถ และทักษะในการประกอบอาชีพ รวมทั้งมีการประกาศให้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็นการใช้นโยบายปฏิรูปการศึกษา โดยอิงกฎหมายเป็นครั้งแรกเพื่อเป็นการปรับเปลี่ยนแนวทางการศึกษาในลักษณะองค์รวมทั้งแนวคิดระบบโครงสร้างและกระบวนการในการจัดการศึกษา ยึดหลักความเป็นเอกภาพด้านนโยบาย มีความหลากหลายในการปฏิบัติ รวมทั้งมีการ

กระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษาทางด้านการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ลงไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาทุกแห่ง (ปราโมทย์ ประสานกุล, 2555)

ปัจจุบันแนวคิดเกี่ยวกับธรรมาภิบาลได้รับความสนใจอย่างกว้างขวางทั้งภาครัฐและภาคเอกชนได้ให้ความสำคัญ และนำแนวคิดนี้ไปประยุกต์ใช้กับการบริหารองค์การ ธรรมาภิบาลเกี่ยวข้องกับการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพสู่ประชาชน โดยมุ่งให้เกิดความเป็นอิสระ การลดการควบคุมผู้บริหารสามารถทำงานได้ลุล่วงตามเป้าหมาย ธรรมาภิบาลเป็นการส่งเสริมบทบาทให้เกิดการทำงานที่ลดการนำผลประโยชน์ของสาธารณะมาใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว เพื่อให้การดำเนินงานสอดคล้องกับหลักนิติธรรม ลดกฎระเบียบที่มากจนเกินไปที่เป็นต้นเหตุของการทำงานล่าช้า มีการจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมาย การดำเนินงานให้ชัดเจนเพื่อให้การจัดทรัพยากรเป็นไปอย่างถูกต้องเหมาะสม มีกระบวนการตัดสินใจที่โปร่งใส มีกติกาในการบริหารงาน ซึ่งตามที่พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ได้วางแนวทางในการปฏิบัติราชการคือ 1) ประชาชนเกิดประโยชน์สุข 2) ภารกิจของรัฐเกิดผลสัมฤทธิ์ 3) เกิดความคุ้มค่ามีประสิทธิภาพ 4) ลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน 5) ทันต่อเหตุการณ์ 6) การอำนวยความสะดวก 7) มีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ และในปี พ.ศ. 2555 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการได้ทบทวนวิเคราะห์ หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีใหม่ เพื่อให้หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี มีความง่ายต่อความเข้าใจ สะดวกต่อการจดจำ และนำไปปฏิบัติรวมทั้งมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพบริบทของประเทศไทย ซึ่งได้นำเอาประเด็นที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องรวมไว้ด้วยกันเป็นหมวดหมู่ นอกจากนี้ยังได้ให้ความสำคัญในเรื่องของทัศนคติ และพฤติกรรมของตัวบุคคลทั้งในระดับผู้นำ และระดับผู้ปฏิบัติงาน โดยเห็นควรให้มีการเพิ่มเติมประเด็นในเรื่องการสร้างจิตสำนึกด้านคุณธรรม และจริยธรรม อันเป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 279 ซึ่งกำหนดให้ มีมาตรฐานทางจริยธรรมสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ (วิชญ์ เครื่องงาม, 2555)

การบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงการบริหารจัดการในอำนาจหน้าที่ ที่กฎหมายกำหนดให้เป็นนิติบุคคล การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการ นับว่าเป็นสิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาทุกคนควรจะต้องนำมาใช้ เพื่อให้การบริหารงานของสถานศึกษาประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพเป็นไปตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ

กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 โดยผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษา เพราะมีอำนาจในการตัดสินใจรวมทั้งการกำหนดนโยบายต่าง ๆ ของสถานศึกษา ผู้บริหารศึกษาจึงควรมีคุณลักษณะที่ดีทั้งทางด้านคุณวุฒิ คุณธรรม จริยธรรม เพื่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษา (ธีระ รุญเจริญ, 2550) กล่าวว่า “ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคลากรหลักที่สำคัญของสถานศึกษาและเป็นผู้นำวิชาชีพที่จะต้องมีความรู้ ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนจรรยาบรรณวิชาชีพที่ดีจึงจะนำไปสู่การจัดและการบริหารสถานศึกษาที่ดี มีประสิทธิผล และประสิทธิภาพ

ประสิทธิผลของสถานศึกษานั้นหมายถึง ความสำเร็จอันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคนในประเทศ สถานศึกษาเป็นองค์การหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้มีประสิทธิผล และสิ่งที่มีความสำคัญเป็นตัวบ่งชี้ว่าการจัดการศึกษาหรือการบริหารโรงเรียนประสบผลสำเร็จหรือไม่ก็คือประสิทธิผล (พิมพ์พรณ สุริโย, 2552) ผู้บริหารโรงเรียนต้องใช้ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และใช้หลักธรรมาภิบาลส่งเสริมสนับสนุนครูอาจารย์ให้ได้พัฒนาและทันต่อการเปลี่ยนแปลงให้เกิดผลตามเป้าหมายที่วางไว้ ในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องเป็นผู้รับผิดชอบ และทำความเข้าใจเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยใช้กระบวนการบริหารไปพร้อมกัน คือ หลักการบริหารการศึกษา การจัดการเรียนการสอน และการนิเทศการศึกษา การบริหารสถานศึกษาก็จะประสบผลสำเร็จได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นบุคคลสำคัญที่จะทำให้กระบวนการการบริหารสถานศึกษามีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลสถานศึกษาโดยการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช โดยการศึกษาการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาล คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความร่วมมือ หลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่า โดยคำนึงถึงประสิทธิผลของสถานศึกษา สามารถนำผลการวิจัยไปใช้กำหนดนโยบายวางแผน และกำหนดแนวทางในการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราชต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช
2. เพื่อศึกษาระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลของสถานศึกษากับการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช
4. เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์ที่ใช้ในการพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษากับการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูและบุคลากรของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช จำนวน 2,710 คน สูตรคำนวณของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) กลุ่มตัวอย่าง 345 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) มีลักษณะคำถามปลายปิด (Close Ended) จำนวน 1 ชุด ได้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยนำแบบสอบถามเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบเครื่องมือวิจัยเพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) ค่าดัชนีที่คำนวณได้อยู่ระหว่าง 1.00 และนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือทั้งฉบับ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำส่งหนังสือถึงโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามจากครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช
2. ผู้วิจัยทำการแจกแบบสอบถามให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช จนครบตามจำนวนที่กำหนดไว้

3. เมื่อได้แบบสอบถามที่ตอบข้อมูลเรียบร้อยแล้วกลับคืนมาจำนวน 345 ชุด คิดเป็น 100% จึงตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม นำข้อมูลที่ได้ไปประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าสถิติพื้นฐาน คือ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษากับระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลของสถานศึกษาโดยการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยใช้สถิติหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) โดยใช้การทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่คำนวณได้ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแต่ละขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช พบว่า มีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยน และพัฒนาโรงเรียน รองลงมา คือ ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก

2. ระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช พบว่า มีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านหลักคุณธรรม รองลงมา คือ ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักนิติธรรม และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านหลักการมีส่วนร่วม

3. ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลของสถานศึกษากับการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์

สหสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลของสถานศึกษากับการใช้หลักธรรมาภิบาลโดยรวมมีความสัมพันธ์กันสูง (R_{xy}) .726 และมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอนเพื่อหาความสามารถในการพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษากับการใช้หลักธรรมาภิบาล พบว่า การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารทุกด้าน สามารถร่วมกันทำนายประสิทธิผลของสถานศึกษา ได้ร้อยละ 61.10 โดยผลการศึกษา พบว่า ตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์ที่ดีที่สุดคือ หลักนิติธรรม ($\beta=.513$, $t=6.70$, $p\text{-value}=.00$) หลักการมีส่วนร่วม ($\beta=.503$, $t=6.00$, $p\text{-value}=.00$) หลักคุณธรรม ($\beta=.204$, $t=2.18$, $p\text{-value}=.02$) หลักความคุ้มค่า ($\beta=.185$, $t=2.12$, $p\text{-value}=.00$) มีผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .05 และหลักความโปร่งใส ($\beta=.161$ $t=1.38$, $p\text{-value}=.16$) และหลักความรับผิดชอบ ($\beta=.044$, $t=0.44$, $p\text{-value}=.65$) ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นจึงนำมาเขียนเป็นสมการถดถอยพหุคูณในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ดังต่อไปนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y = 1.858 + .358(X_1) + .136(X_2) + .104(X_3) + .355(X_4) + .033(X_5) + .130(X_6)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z_Y = .513(Y_1) + .503(Y_4) + .204(Y_2) + .185(Y_6) + .161(Y_3) + .044(Y_5)$$

อภิปรายผลการวิจัย

1. ประสิทธิภาพของสถานศึกษา พบว่า มีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน รองลงมาคือ ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ทั้งนี้เพราะโรงเรียนมีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบมีการกำหนดจุดมุ่งหมายร่วมกันในสถานศึกษาวางแผนกำหนดเกณฑ์ในการประเมินชัดเจน มีการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลเพื่อปรับปรุงพัฒนาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงและสามารถตอบสนองความต้องการของทุกฝ่ายในโรงเรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของเชาวนุช สวางชาติ (2561) พบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียนเทศบาลในเขตจังหวัดเลย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของจรศักดิ์ ว่องไว (2562) พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล และประสิทธิผลการบริหารงานในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนอยู่ในระดับมาก

2. การวิเคราะห์ระดับการใช้หลักธรรมาภิบาล ผลการวิจัย พบว่า มีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านคุณธรรม รองลงมาคือ ด้านความคุ้มค่า ด้านความรับผิดชอบ ด้านความโปร่งใส ด้านนิติธรรม และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการมีส่วนร่วม ทั้งนี้เพราะการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นการจัดการองค์การอย่างมีคุณธรรม จริยธรรมภายใต้การดำเนินงานด้วยความโปร่งใส รับผิดชอบ สามารถตรวจสอบได้ มุ่งประโยชน์สุขให้เกิด ครูผู้สอนจะรู้สึกถึงความยุติธรรม ความโปร่งใส และมีส่วนร่วมในการทำงาน สอดคล้องกับแนวคิดของฉัตรมงคล สูงเนิน (2561) พบว่า 1) ปัญหาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 42 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของพระพิชาญ สมงคโล (ภูประทาน) (2563) พบว่า โดยรวม อยู่ในระดับมาก

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลของสถานศึกษากับการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช พบว่า โดยรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R_{xy}).726 หลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลโรงเรียน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เพราะการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลทั้ง 6 หลัก เมื่อโรงเรียนได้นำมาปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ครูทุกคนให้ความร่วมมือ ย่อมส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของเทพศักดิ์ ไครอุบลและคณะ (2561) พบว่า ในภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความสัมพันธ์ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของขจรศักดิ์ ว่องไว (2562) พบว่า มีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอนเพื่อหาความสามารถในการพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษากับการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช พบว่า การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารทุกด้าน สามารถร่วมกันทำนายประสิทธิผลของสถานศึกษา ได้ร้อยละ 61.10 โดยผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์ที่ดีที่สุดคือ หลักนิติธรรม ($\beta=.513$, $t=6.70$, $p\text{-value}=.00$) หลักการมีส่วนร่วม ($\beta=.503$, $t=6.00$, $p\text{-value}=.00$) หลักคุณธรรม ($\beta=.204$, $t=2.18$, $p\text{-value}=.02$) หลักความคุ้มค่า ($\beta=.185$, $t=2.12$, $p\text{-value}=.00$) มีผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .05 และหลักความโปร่งใส ($\beta=.161$ $t=1.38$, $p\text{-value}=.16$) หลักความรับผิดชอบต่อ ($\beta=.044$, $t=0.44$, $p\text{-value}=.65$) ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เพราะ ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดกฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่ทันสมัย มาใช้บังคับในสถานศึกษา กำหนด

กฎระเบียบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ เป็นที่ยอมรับของบุคลากรในสถานศึกษา มีการสร้างการตระหนักรู้ ด้วยความรับผิดชอบในการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่กำหนด มีการปกครอง บังคับบัญชาบุคลากรภายใต้กฎระเบียบข้อบังคับของสถานศึกษาด้วยความเสมอภาคเท่าเทียมกัน ไม่เลือกปฏิบัติ ภายใต้ความยุติธรรมและเป็นธรรม นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษามีการเผยแพร่ ความรู้ สร้างจิตสำนึกในการปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของสถานศึกษา รวมทั้งดำเนินการทบทวน ปรับปรุงเรื่องกฎระเบียบ และกระบวนการดำเนินการให้เป็นธรรม และทันต่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลง เพื่อประสิทธิผลของสถานศึกษาซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของวลินเนศวร์ อีกรากูณวงศ์ (2562) พบว่า การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของเทศบาลตำบลในจังหวัดนนทบุรี สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของเทศบาลตำบล ในจังหวัดนนทบุรีได้ร้อยละ 78.10 โดยมีค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของพรณิภา ไชยศรี (2563) พบว่า โดยรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 สามารถเขียนสมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้ $Z' = 0.210 Z7 + 0.184 Z9 + 0.172 Z10 + 0.159 Z2 + 0.116 Z6 + 0.107 Z5 + 0.094 Z8$

องค์ความรู้ใหม่

ผู้วิจัยขอสรุปองค์ความรู้ใหม่ ดังนี้ จากการค้นพบความสามารถในการพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษากับการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์ที่ดีที่สุดคือ หลักนิติธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักคุณธรรม และหลักความคุ้มค่า มีผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลดีที่สุด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ควรขับเคลื่อนองค์กรอย่างเป็นระบบ โดยอาศัยเครื่องมือกลไกที่สำคัญที่เรียกว่า “ธรรมาภิบาล” (Good Governance) โดยส่งเสริมการสร้างระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หรือธรรมาภิบาล ให้เกิดขึ้นในองค์กรและสถานศึกษาโดยเป็นหลักปฏิบัติด้วยการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการบริหารงานเพื่อเพิ่มประสิทธิผลในสถานศึกษาให้มากยิ่งขึ้น

ผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ควรพิจารณาดำเนินการนำหลักธรรมาภิบาลมาสร้างเสริมระบบการบริหารสถานศึกษา สร้างสภาพแวดล้อมภายในที่ดี และพัฒนาบุคลากรให้มีคุณธรรมจริยธรรมอย่างแท้จริง พัฒนาทักษะในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรในสถานศึกษาเพื่อนำไปสู่การพัฒนาประสิทธิผลในสถานศึกษาได้อย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. จากผลการวิจัย พบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ควรมีการกำหนดให้มีระบบการนิเทศ กำกับ ติดตาม ส่งเสริมและพัฒนาเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลให้อยู่ในระดับมากที่สุด

2. จากผลการวิจัย พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพของสถานศึกษาโดยการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล มีความสัมพันธ์เชิงบวก ดังนั้นควรมีการกำหนดให้มีระบบการนิเทศ กำกับ ติดตาม ส่งเสริม และพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลให้อยู่ในสภาพการณ์ที่ดีกว่าเดิม

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราชควรนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการบริหารงานในสถานศึกษาให้มากยิ่งขึ้น

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษานครศรีธรรมราชควรส่งเสริมให้นำการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลไปใช้อย่างถูกต้องเหมาะสม

เอกสารอ้างอิง

ขจรศักดิ์ ว่องไว. (2562). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ฉัตรมงคล สูงเนิน. (2561). แนวทางการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในจังหวัดนครสวรรค์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 42. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

เชาวนุช สวางชาติ. (2561). ปัจจัยภาวะผู้นำแบบเหนือชั้นของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนเทศบาลในเขตจังหวัดเลย. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

- เทพศักดิ์ ไครอุบลและคณะ. (2561). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของบริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1. *วารสารบัณฑิตศึกษา*, 16(74), 106-117.
- ธีระ รุญเจริญ. (2550). ประสิทธิภาพการนำธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียน. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 1(1), 200-202.
- ปราโมทย์ ประสานกุล. (2555). การเปลี่ยนแปลงประชากรกับการศึกษา ใน *เอกสารประกอบการประชุมระดมความคิดเรื่องภาพการศึกษาไทยในอนาคต 10-20 ปี*. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- พรณิศา ไชยศรี. (2563). *การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พระพิชาญ สมงคโล (ภูประทาน) (2563). *แนวทางการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในจังหวัดกาฬสินธุ์*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย.
- พิมพรรณ สุริโย. (2552). *ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 9 กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- วลินเนศวร์ อีกรารุณวงศ์ (2562). *การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของเทศบาลตำบล ในจังหวัดนนทบุรี*. (ดุษฎีนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต). คณะรัฐศาสตร์ : มหาวิทยาลัยปทุมธานี.
- วิษณุ เครืองาม. (2555). *การส่งเสริมหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาระบบราชการ.